

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Sabartés Bellet, Mariona; Flecha Fernandez Sanmamed, Ainhoa, dir. Pràctiques socioculturals de la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona. 2025. (Grau en Ciència Política i Gestió Pública i Grau en Sociologia)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/321234>

under the terms of the license

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I SOCIOLOGIA

Treball de Fi de Grau

**Pràctiques socioculturals de la primera i segona
generació d'origen romanès de Guissona**

Autora: Mariona Sabartés Bellet

Tutora: Ainhoa Flecha Fernandez Sanmamed

Data: 26/05/2025

Grau en: Ciències Polítiques i Gestió Pública i Sociologia

Agraïments

En agraïment a totes aquelles persones que han fet possible aquest treball de fi de grau. En primer lloc, a la meva tutora, Ainhoa Flecha Fernandez, pel seu suport, orientació i disponibilitat.

En segon lloc, a totes les persones que han col·laborat responnent i reenviant l'enquesta, en especial atenció als membres de la Comunitat Romanesa de Guissona, que han compartit el seu temps i experiència amb mi. Així com a les persones entrevistades – romaneses i no romaneses – que s'han implicat en la meva recerca i m'han aportat informació valuosíssima.

En últim lloc, però no menys important, a la meva amiga Elena per guiar-me en moments d'indecisió i donar-me suport al llarg del procés de redacció d'aquest TFG; i a la meva amiga Paula, per utilitzar els seus contactes i augmentar així la mostra de l'enquesta. També al meu xicot Guillem, per refrescar-me l'ús de l'Excel i per la seva paciència incondicional.

A tots i totes, moltes gràcies.

ÍNDIX

1.	Introducció	5
2.	Marc teòric	6
2.1.	Contextualització del camp	6
2.2.	Context de la immigració romanesa	6
2.3.	Conceptualització teòrica de la immigració	7
3.	Objectius	9
4.	Model d'anàlisi	9
5.	Metodologia	11
6.	Resultats	12
5.1.	Descripció sociodemogràfica de la mostra	12
5.2.	Ús de la llengua	14
5.3.	Xarxa comunitària i de relacions	17
5.4.	Tradicions culturals i/o religioses	20
5.4.	Identitat romanesa	22
7.	Discussió dels resultats	23
8.	Conclusions	26
7.1.	Limitacions i línies de futur	26
9.	Bibliografia	28
10.	Annexos	30
	Annex 1. Guió entrevista president Comunitat Romanesa i tècnica d'immigració del Consell Comarcal.	30
	Annex 2. Guió entrevista professores Aula d'Acollida	32
	Annex 3. Guió enquesta pràctiques socioculturals de la Comunitat Romanesa	33
	Annex 4. Gràfic composició de la mostra segons generació.	38
	Annex 5. Gràfic composició de la mostra per generació i gènere.	38
	Annex 6. Gràfic d'edats de la mostra	39
	Annex 7. Gràfic nivell d'estudis finalitzat de la mostra	39
	Annex 8. Gràfic situació laboral actual	39
	Annex 9. Gràfic lloc de naixement de la mostra	40
	Annex 10. Lloc de naixement dels pares.	40
	Annex 11. Gràfic pregunta "quina llengua parles principalment a casa?"	40
	Annex 12. Taula mitjana d'ús del català per generació	41
	Annex 13. Taula mitjana d'ús del català per generació i gènere	41

Annex 14. Taula ús del català per primera i segona generació en diversos contextos.	41
Annex 15. Taula ús del castellà per primera i segona generació en diversos contextos.	42
Annex 16. Taula ús del romanès per primera i segona generació en diversos contextos.	42
Annex 17. Taula pregunta “Consideres que mantenir la llengua romanesa és important per a la teva identitat?”	43
Annex 18. Taula pregunta “Et sents còmode/a parlant en català amb persones locals?”	43
Annex 19. Taula pregunta “En quina llengua consumeixes informació (notícies, xarxes socials, televisió) principalment?”	43
Annex 20. Taula participació en activitats comunitàries catalanes o romaneses.	43
Annex 21. Taula cercle social i d'amistats.	44
Annex 22. Gràfic composició d'origen principal del grup d'amistats.	44
Annex 23. Taula origen cercle d'amistats segons generació i gènere.	44
Annex 24. Taula pregunta “Amb quina freqüència interactues amb persones de la comunitat d'origen català en el teu temps lliure?”	45
Annex 25. Taula pregunta “Consideres que mantenir relació amb la comunitat d'origen romanès és important per a la teva identitat?”	45
Annex 26. Taula celebració de festes romaneses i catalanes/espanyoles.	45
Annex 27. Taula freqüència celebració de tradicions romaneses i catalanes/espanyoles.	45
Annex 28. Taula mitjana freqüència celebracions romaneses i catalanes per generació i gènere.	46
Annex 29. Taula assistència a serveis religiosos.	46
Annex 30. Gràfics religió practicada per primera i segona generació.	46
Annex 31. Taula pregunta “Els teus fills (si en tens) participen en activitats culturals romaneses?”	47
Annex 32. Taula pregunta “Consideres que mantenir les tradicions romaneses és important per a la teva identitat?”	47
Annex 33. Taula pregunta “Creus que la teva cultura s'ha adaptat a la cultura catalana?”	47
Annex 34. Taula identitat romanesa i catalana.	47

1. Introducció

Guissona, a la Segarra, marcat per la rebuda d'immigració, a conseqüència de la contractació en origen fomentada per l'empresa bonÀrea, ha esdevingut un referent d'acollida, integració i cohesió de la població d'origen estranger. Aquest fenomen migratori, especialment intens a inicis de segle, ha convertit el poble en un escenari privilegiat per l'estudi dels processos d'adaptació cultural i els canvis intergeneracionals en aquests.

Dins d'aquest context, destaca la comunitat romanesa, una de les primeres a arribar al poble, de manera que, s'ha convertit en la comunitat més nombrosa i amb un major recorregut en integració, amb presència de fins a tres generacions al territori.

En conseqüència, aquest treball de sociologia agafa com a objecte d'estudi les pràctiques socioculturals de la primera i la segona generació d'origen romanès de Guissona. Es posarà especial atenció en les diferències en l'ús de la llengua (romanès, català i castellà), la xarxa comunitària (relació entre la seva comunitat i altres) i la pràctica de tradicions culturals i religioses (celebracions romaneses i catalanes).

Així doncs, el treball planteja la següent pregunta inicial: Quines diferències socioculturals existeixen entre la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona? De manera que, l'objectiu general serà identificar les diferències socioculturals entre la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona.

Per tant, en la revisió bibliogràfica es conceptualitzen els processos migratoris (Bueno, 2000), la integració (Bernal, 2019), l'aculturació (Berry, 1997), la socialització racial (Hughes i Chen, 1997) i la transmissió de pràctiques culturals i el seu paper en la identitat immigrant (Thayer, 2011). S'emfatitza la diferència entre primera i segona generacions (i es defineix la generació 1.5 de Portes (2018)).

A continuació es desenvolupa el marc teòric, més endavant es formulen els objectius específics del treball, així com s'exposa el mode d'anàlisi i la metodologia utilitzats, i, finalment, es presenten els resultats, es fa la discussió pertinent d'aquests i s'explica la conclusió del treball, amb les seves limitacions i línies futures.

2. Marc teòric

2.1. Contextualització del camp

Per respondre la pregunta de recerca, cal primer emmarcar-la en el context guissonenc. Guissona és el poble amb més població estrangera de Catalunya. Concretament, segons dades de l'Idescat (2023) de 7.525 habitants, 3.968 són de nacionalitat estrangera, és a dir, més de la meitat (52,7%). Els grups més nombrosos són els romanesos (1.134 persones) i els ucraïnesos (1.110 persones), seguits de lluny pels senegalesos (691), els búlgars (304) i els marroquins (188) (Ajuntament de Guissona, 2025).

La clau d'aquesta conjuntura és l'empresa agroalimentària bonÀrea Agrupa, que es va basar en el model de reclutament al país d'origen a inicis dels anys 2000, ja que, tal com explicava Antonio Condal a Respon.cat (2016), ara exdirector de Recursos Humans de l'empresa, no es trobava personal nacional per treballar als escorxadors, de manera que es va acudir a la contractació d'immigrants.

De fet, el 2016 el 41% dels treballadors de bonÀrea eren d'origen immigrant (Respon.cat, 2016). No és d'estranyar, per tant, que el municipi tingui un percentatge d'atur menor al 5% (Idescat, 2022).

2.2. Context de la immigració romanesa

La població d'origen romanès és una de les comunitats que més trobem a Espanya (i també a Guissona), de manera que cal establir en quin context es dona aquesta immigració. Entre les causes trobem la caiguda del mur de Berlín i la democratització i l'obertura a l'economia de mercat dels països de l'est d'Europa, que va portar a la crisi de la transició (política, econòmica i social) de Romania. A més, amb l'ingrés de Romania a la UE el 2007, la immigració romanesa va incrementar (Marcu, 2020).

L'autora identifica diverses etapes de la migració romanesa, però la que atén aquest treball és la segona etapa, entre el 2002 i el 2007. En aquell període, la migració era jove-adulta i es va donar la reagrupació familiar. La identitat de les persones immigrants romaneses era híbrida i transnacional: renegociació entre la cultura d'origen i la del país d'acollida (Marcu, 2020).

2.3. Conceptualització teòrica de la immigració

Seguidament, convé desglossar diversos conceptes útils a l'hora de parlar de població migrant.

En primer lloc, s'entén migració com un fenomen de desplaçament de persones d'un lloc d'origen a un de destí, creuant geogràficament una divisió politicoadministrativa (Bueno, 2000). El concepte és inseparable de la dicotomia emigrant/immigrant, entenent emigrant com aquell que marxa del lloc d'origen i immigrant aquell que arriba al lloc de destí, podent ser, per tant, els dos alhora. Aquest treball atén la migració motivada per la recerca de millors oportunitats de vida o d'una maximització dels ingressos (Bueno, 2000).

Tanmateix, Thayer (2011) assenyala que els immigrants treballen en els sectors amb pitjors condicions, situant-se en l'esglaó més baix d'aquests. Per tant, "ocupen una posició de subordinació en l'estructura ocupacional" (Thayer, 2011, p. 13), cosa que conforma la seva identitat comuna. Això es relaciona amb la discriminació que pateixen les persones racialitzades¹, amb efectes en l'accés a recursos i rols socials (Stolcke, 1992).

En segon lloc, Milcota (2005) defineix la integració com l'etapa final del procés migratori, és a dir, "la immersió i incorporació a la nova cultura fins a sentir-la com a pròpia" (p. 63). En canvi, Bernal (2019) la problematitza des de la colonialitat del saber i concep la integració com una imposició de pràctiques occidentals als immigrants per ser acceptats a la societat d'arribada. Així, es margina a l'immigrant de la ciutadania i se'l criminalitza si no s'adapta a les regles socials del país receptor.

S'entén, per tant, que la migració implica entrar en contacte directe i permanent amb gent de diferents cultures, ja que comporta passar del context cultural on un s'ha desenvolupat per establir-se en un altre. Com a conseqüència, Berry (1997)

¹ Malgrat les persones romaneses són europees i de "raça blanca" i, per tant, no serien considerades persones racialitzades, en aquest treball es concebran com a tals, ja que com a persones immigrades, moltes vegades són objecte d'estigmatització, discriminació i exclusió social. Així doncs, encara que no són catalogades típicament com a racialitzades des d'un punt de vista fenotípic, poden patir processos de racialització vinculats a l'origen nacional, l'estatus migratori i la classe social.

parla del procés d'aculturació, que té una dimensió tant cultural com psicològica en els individus.

L'autor presenta la definició clàssica de Redfield, Linton i Herskovits (1936): "l'aculturació comprèn aquells fenòmens que es produeixen quan grups d'individus amb cultures diferents entren en contacte directe de primera mà amb canvis posteriors en els patrons culturals originals d'un o ambdós grups" (p. 149). Aquest procés té efectes més intensos en el grup immigrant, que s'adapta a les normes culturals, els valors i el comportament de la societat d'acollida (Blanc, Navas, Calderón, & Sánchez-Castelló, 2022). A més, aquest procés es dona diferent en homes i dones i cal valorar el vessant de gènere en la integració i l'aculturació.

En tercer lloc, les pràctiques culturals (englobant llengua, símbols, referents culturals, tradicions i costums d'identitat nacional) són percebudes pels immigrants com "elements de distinció respecte dels nadius i dels altres immigrants" (Thayer, 2011, p. 6). Alhora, aquestes pràctiques estan influenciades per l'experiència migratòria – cosa que, segons Thayer (2011), "implica una distinció en la interpretació d'aquests referents de la qual pot donar-se en els llocs de procedència" (p. 6). Així, l'autor entén les pràctiques culturals com "manifestacions col·lectives en què es reforcen els trets distintius de la condició social d'immigrant a partir d'un intercanvi col·lectiu d'experiències" (p. 7).

Específicament, es pot parlar de pràctiques culturals simbòliques, descrites com a "pràctiques espirituals, rituals i artístiques" que han d'expressar significats culturals, ètnics o racials de manera simbòlica (Sansbury, Stutesman & Varier, 2024).

Aquestes pràctiques s'adquireixen, segons Sansbury, Stutesman i Varier (2024) a través de la socialització racial², concepte de Hughes i Chen (1997), entès com "una àmplia classe de comportaments dels pares que transmeten actituds, valors i informació sobre la pertinença a grups racials [grups immigrants] i les relacions intergrupals als nens" (p. 202).

² Malgrat la comunitat romanesa no es consideri d'una raça minoritzada, el concepte serveix igualment per explicar la transmissió de valors sobre la pertinença a un grup immigrant.

Aquí és important diferenciar primera i segona generació immigrant: la primera com aquella que arriba (i passa pel procés d'emigrar del país d'origen i adaptar-se a les noves pràctiques de la societat d'arribada) i la segona com els fills nascuts en el país d'arribada, socialitzats on els pares es van establir. Cal mencionar també el concepte de generació 1.5, que defineix el grup intermedi entre la primera i segona generació. Engloba les persones nascudes a "l'exterior" i portades al país d'acollida abans dels 10 anys (Portes, et al., 2018), de manera que també s'han socialitzat al país d'arribada, com la segona generació.

3. Objectius

Un cop conceptualitzat el tema i sabent que l'objectiu general és identificar les diferències socioculturals entre la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona, cal establir la resta d'objectius d'aquest treball. Es pretén assolir 2 objectius específics (un d'ells destriat en 3 subobjectius):

O1: Analitzar les pràctiques socioculturals de la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona.

SO1: Analitzar l'ús de la llengua de la primera i segona generació d'origen romanès.

SO2: Analitzar les pautes de relació amb la seva comunitat i altres comunitats de la primera i segona generació d'origen romanès.

SO3: Analitzar les tradicions culturals i/o religioses de la primera i segona generació d'origen romanès.

O2: Contrastar les pràctiques socioculturals de la primera i segona generació d'origen romanès.

4. Model d'anàlisi

Arran de la teoria i els objectius proposats, s'exposen a continuació els conceptes clau seleccionats per desenvolupar la vigent investigació:

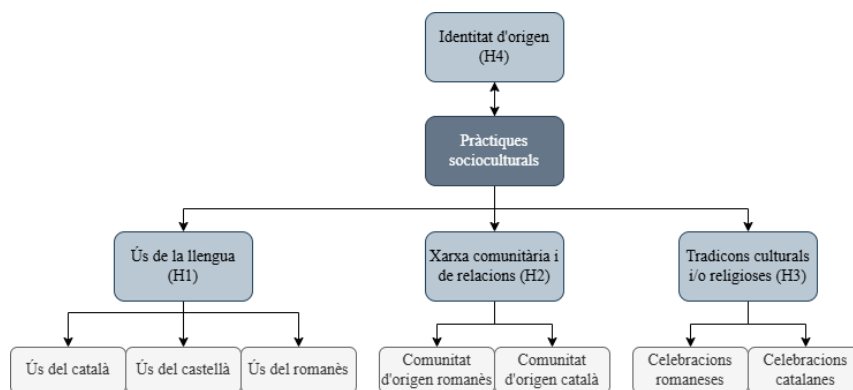
Pràctiques socioculturals: conjunt d'accions, rituals, hàbits i formes de relació o comportament, relacionats amb una cultura i un context social determinat, que tenen connotació d'origen.

Ús de la llengua: elecció lingüística quotidiana entre el romanès (llengua d'origen o d'origen dels pares), el castellà (llengua majoritària de l'Estat) i el català (llengua pròpia del territori). Aquest ús no és neutre i implica una negociació identitària i un procés d'integració social (pertinença o diferència de les persones immigrants).

Xarxa comunitària i de relacions: conjunt de lligams socials, familiars o culturals que uneixen una comunitat d'origen (com la romanesa), amb especial èmfasi al cercle d'amistats i a la xarxa de suport.

Tradicions culturals o religioses: conjunt de celebracions, rituals o costums associats a una cultura o creença religiosa determinada que es transmeten de generació en generació i que ajuden a mantenir el vincle amb la cultura d'origen.

Identitat d'origen: construcció subjectiva i col·lectiva que mantenen les persones migrants o filles d'aquestes entorn la seva procedència geogràfica, que varia segons l'ús de la llengua, la xarxa de relacions i les tradicions d'origen.

Les hipòtesis de partida són les següents:

H1: Les persones d'origen romanès de segona generació parlen més freqüentment català que les de primera generació.

H2: Les persones d'origen romanès, tant de primera com de segona generació, tenen un grup d'amistats principalment romanès.

H3: Les persones d'origen romanès de primera generació celebren més freqüentment tradicions romaneses que les de segona generació.

H4: Les persones d'origen romanès, tant de primera com de segona generació, s'identifiquen principalment com a romaneses (i no com a catalanes).

5. Metodologia

La metodologia emprada per donar resposta a la pregunta de recerca és mixta, amb l'ús de tècniques qualitatives i quantitatives. Concretament, s'han fet 4 entrevistes qualitatives semiestructurades a informants que formen part de la comunitat romanesa o hi tenen contacte (vegeu guions a l'[annex 1](#) i [annex 2](#)).

En les dues entrevistes a persones d'origen romanès es mencionaran noms i càrrecs per la seva rellevància: Ivanciuc Stefan Vacile, representant de la Comunitat Romanesa de Guissona i Loredana Pavel, tècnica d'immigració del Consell Comarcal de la Segarra. Les altres dues entrevistes s'han fet a dues professores de l'aula d'acollida d'un institut de Guissona. S'utilitzaran els pseudònims Carme, per la professora actual, i Maria, per l'antiga.

De l'entrevista al representant de la Comunitat Romanesa de Guissona i a la tècnica d'immigració se'n deriva la informació per elaborar un qüestionari on es recolliran dades quantitatives sobre les pràctiques socioculturals de la població d'origen romanès de Guissona.

Per contestar la pregunta de recerca, les unitats d'anàlisi es dividiran en persones d'origen romanès de primera i segona generació. Cal puntualitzar que dins la segona generació s'inclouran, a part de les nascudes a Catalunya amb pares romanesos, aquelles que van arribar amb 10 anys o menys. Aquesta decisió es basa en la definició de generació 1.5 d'Alejandro Portes.

Les unitats d'anàlisi s'emmarcaran en el camp d'anàlisi de Guissona en l'actualitat, tenint en compte la seva singularitat, descrita al marc teòric. La població, per tant, són les persones de la comunitat d'origen romanès de Guissona.

L'enquesta es va realitzar entre el 14/04/2025 i el 05/05/2025 mitjançant un formulari en línia, garantint l'anonimat i el consentiment informat de les persones participants. S'ha obtingut 61 respostes i es tracta d'una mostra no probabilística (per conveniència), de manera que no es poden extreure generalitzacions estadístiques ni calcular marges d'error. Tanmateix, això es té en compte en la interpretació de resultats, que aporten indicis útils per comprendre les pràctiques

estudiades. A més, els resultats es complementen amb dades qualitatives de les quatre entrevistes realitzades.

L'enquesta consta de 41 preguntes (vegeu guió del formulari a l'[annex 3](#)), algunes de sí o no, altres amb opcions múltiples i, la majoria, preguntes de freqüència amb resposta de l'1 al 10 per identificar la freqüència de diverses pràctiques socioculturals. Els resultats es presentaran com a “poc” (de l'1 al 4), “força” (5-7) i “molt” (8-10).

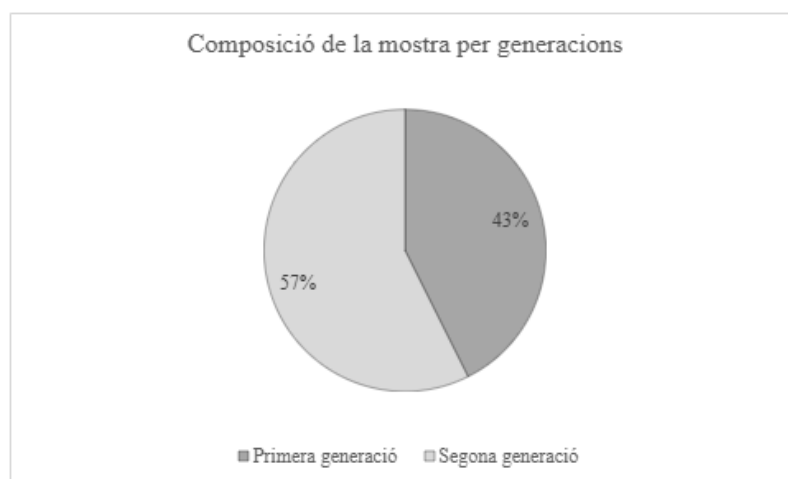
6. Resultats

A continuació s'exposaran els resultats en cinc apartats: la descripció sociodemogràfica de la mostra, l'ús de la llengua, la xarxa comunitària i de relacions, les tradicions culturals i/o religioses i la identitat romanesa.

5.1. Descripció sociodemogràfica de la mostra

L'enquesta ha estat resposta per 61 persones romaneses: 26 es classifiquen com a primera generació, i 35 són de segona generació. D'aquestes 35, només 5 van néixer a Catalunya ([annex 9](#) i [annex 10](#)), però la resta van arribar amb 10 anys o menys, de manera que serien generació 1.5, inclosos d'ara endavant a la segona generació.

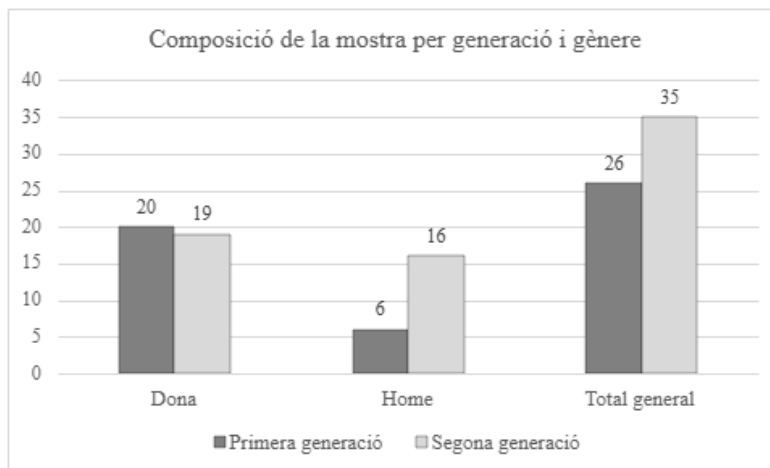
Gràfic 1. Composició de la mostra per generacions.

Font: Elaboració pròpia.

Pel que fa al gènere, el 63,9% de les persones enquestades són dones i el 36,1% homes. En el gràfic 2 es veu la composició de la mostra per gènere i generació:

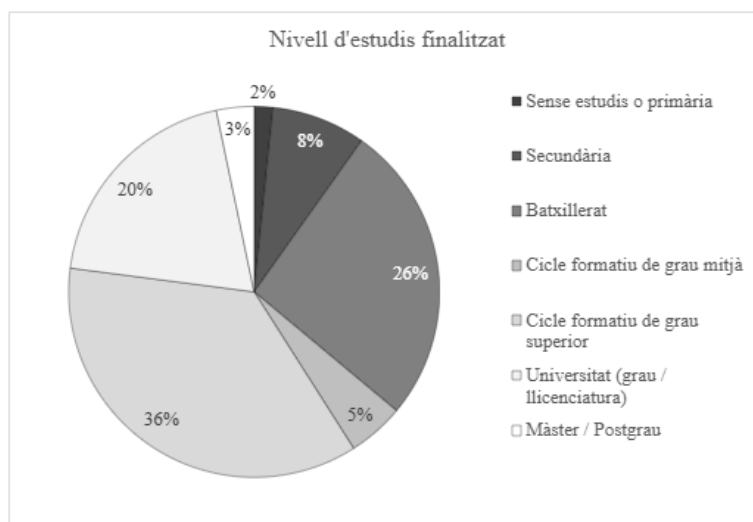
Gràfic 2. Composició de la mostra per generació i gènere.

Font: Elaboració pròpia.

En termes del nivell d'estudis, el grup més nombrós (36%) ha finalitzat un cicle formatiu de grau superior. A continuació es poden observar la resta de nivells:

Gràfic 3. Nivell d'estudis finalitzat de la mostra.

Font: Elaboració pròpia.

Pel que fa a la situació laboral, el 75% treballa, el 13% estudia i el 12% treballa i estudia. Entre les professions destaquen: administrativa, operari de l'escorxador,

tècnics en el món alimentari i transportistes. Cal puntualitzar que la majoria de les feines es troben a l'empresa del poble, bonÀrea.

El camp d'estudi varia molt segons la persona enquestada. Van des de les ciències naturals (biologia, medicina) a l'enginyeria informàtica, passant per les ciències socials i jurídiques (dret, ADE, relacions internacionals) i l'educació (social, infantil i primària). També hi ha cicles d'administració, de gestió d'allotjaments turístics i ESO i batxillerats.

5.2. Ús de la llengua

L'ús de la llengua de la comunitat romanesa de Guissona varia significativament segons la generació (primera o segona). Com es pot observar a la taula 1, tant en situacions quotidianes (anar a comprar, anar al bar, etc.), com en converses amb amistats i familiars i a la feina, la segona generació fa considerablement més ús del català de mitjana que la primera generació.

Taula 1. Mitjana d'ús del català per generacions en diferents contextos.

Mitjana ús del català en:	Primera generació	Segona generació	Global
Situacions quotidianes	7,3	9,2	8,4
Amistats	6,5	8,3	7,6
Familiars	3,9	3,9	3,9
Feina	7,3	9,1	8,3

Font: Elaboració pròpia.

Cal destacar, però, el poc ús del català que es fa en relacions familiars en les dues generacions (3,9 de mitjana). De fet, un 87% de les persones enquestades afirmen que la llengua que parlen principalment a casa és el romanès (un 2% apunta que parla romanès i català, mentre que un 8% diu que parla principalment català i un 3% castellà).

Pel que fa a la freqüència de l'ús del català en els contextos definits, (vegeu taula a l'[annex 14](#)), la primera generació destaca per tenir un percentatge major d'enquestats que usen “poc” el català, comparativament amb la segona generació, tant en les situacions quotidianes (19% respecte 3%), com en les relacions d'amistat (31% respecte 6%), les relacions familiars (62% respecte 54%) i la feina (26% respecte 7%).

Per contra, les persones enquestades de segona generació destaquen per utilitzar el català “molt” en situacions quotidianes (91%), 29 punts més que les de primera generació. De la mateixa manera, en relacions d’amistats (74%) i a la feina (90%) superen en “molt” ús del català per 24 i 29 punts als de primera generació.

Pel que fa a la freqüència de l’ús de romanès ([annex 16](#)), els resultats són inversos. En la primera generació tots els enquestats afirmen parlar “molt” en romanès amb familiars (100%) i en la segona generació ho afirma un 86%. El percentatge de persones de primera generació que parla molt romanès en situacions quotidianes (4%) i a la feina (8%) és molt baix, igual que per la segona generació (3% tant en situacions quotidianes com a la feina). A l’hora de parlar amb amistats augmenta la diferència generacional: mentre que un 50% de la primera generació marca que utilitza “molt” el romanès, en la segona generació ho marca un 34%.

Aquestes dades es confirmen amb l’experiència de la professora de l’aula d’acollida:

“Sempre el sento [a l’alumnat romanès de l’institut] parlant en català (...). Alguna vegada, amb algú concret amb qui es coneixen per més coses de fora de l’institut, es parlen en romanès. Però en general, el català. El castellà no és la seva llengua, perquè tota aquesta canalla, quan arriben aquí, sempre, hagi estat per l’aula d’acollida o per l’escola, han après el català. És molt diferent dels pares, perquè els pares, quan els reps i així, tots et demanen si pots parlar en castellà” (Carme, 2025).

L’altra professora té una experiència semblant amb una família que coneix:

“Els padrins³ parlen només castellà i amb alguna dificultat. (...) Una filla està integrada perfectament a la llengua, parla català perfecte, i l’altra li costa més, té més dificultats. (...) I els fills dels fills, els nets, parlen perfectament integrats amb un català perfecte, tot i que també conserven el romanès” (Maria, 2025).

De la mateixa manera, el president de la Comunitat Romanesa afirma que a casa els seus fills parlen romanès i que entre amics romanesos també, però explica que no el parlen tan bé com els adults i que a molts els hi costa escriure’l.

³ En aquest cas, els padrins són primera generació, ja que van ser portats de Romania a Guissona pels seus fills (els pares), que també serien primera generació. Només els fills d’aquests serien segona generació.

Té clar que els nens i joves (segona generació) parlen bé el català i, en canvi, els pares (la primera generació) parlen més castellà que català: “perquè, quan va arribar, aquella persona [el migrant romanès] el primer que va aprendre és castellà. (...) Els nens (...) són molt diferents perquè els interessa parlar català. Saps? I van aprendre primer català que castellà” (Vasile, 2025).

La tècnica d’immigració del Consell Comarcal ho corrobora: “a les escoles i instituts [segona generació] parlen català, però entre els adults [primera generació] domina més el castellà” (Pavel, 2025).

Això es recolza mínimament amb les dades recollides a l’enquesta ([annex 15](#)), ja que el 38% dels romanesos enquestats de primera generació marquen que utilitzen “molt” castellà en relacions amb amistats, respecte al 26% dels de segona generació. A la feina el percentatge de “molt” és de 46% i 31% respectivament. En canvi, en les situacions quotidianes i en les relacions familiars, la diferència generacional és mínima (d’un 1% entre primera i segona generació: 35%-34% en situacions quotidianes i 8%-9% en relacions familiars).

També s’ha observat que les persones entrevistades de la comunitat romanesa consideren que mantenir la llengua romanesa és important per la seva identitat. Això es demostra amb afirmacions com: “sempre els dic [als fills]: si sou entre vosaltres [entre romanesos], heu de parlar una mica de la vostra llengua per recuperar-la” (Pavel, 2025); “com a president de l’associació (...) estic buscant una professora que pugui ensenyar romanès [als fills], no només per parlar, també per escriure romanès” (Vasile, 2025); “l’objectiu és recuperar la llengua materna, mantenir-la viva. (...) De fet, fem activitats amb els nens per recuperar-la” (Pavel, 2025). En general, la majoria de les persones enquestades pensen igual:

Taula 2. Importància de mantenir la llengua romanesa per la identitat romanesa.

	Primera generació		Segona generació	
	Importància	Percentatge	Importància	Percentatge
	Poca	4%	Poca	9%
	Força	12%	Força	11%
	Molta	85%	Molta	80%

Font: Elaboració pròpia.

Finalment, en termes de gènere no destaquen diferències significatives en l'ús de la llengua entre homes i dones (vegeu [annex 13](#)), tot i que, l'entrevistada romanesa assegura que les dones parlen més català: “a l'hora de fer els deures amb els nens, penso que la majoria del temps són les mares les que els ajuden. I això fa que aprenguin més català” (Pavel, 2025).

5.3. Xarxa comunitària i de relacions

En aquest bloc s'analitza la relació entre la comunitat d'origen romanès i la comunitat d'origen català, així com les amistats de la comunitat d'origen romanès.

En primer lloc, en general, la primera generació participa amb més freqüència, tant en activitats comunitàries catalanes com romaneses, que la segona generació. De fet, un 63% de la segona generació participa “poc” en activitats catalanes i un 71% en romaneses.

En segon lloc, tal com demostren les dades de la taula 3, la primera generació participa més d'activitats organitzades per la comunitat d'origen romanès que per la d'origen català (46% respecte 31%), mentre que la segona generació participa força més d'activitats organitzades per la comunitat d'origen català que no pas per la d'origen romanès (26% respecte 11%).

Taula 3. Freqüència de participació en activitats comunitàries catalanes i romaneses.

	Primera generació		Segona generació	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Activitats comunitàries catalanes	Poca	31%	Poca	63%
	Força	38%	Força	11%
	Molta	31%	Molta	26%
Activitats comunitàries romaneses	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	35%	Poca	71%
	Força	19%	Força	17%
	Molta	46%	Molta	11%

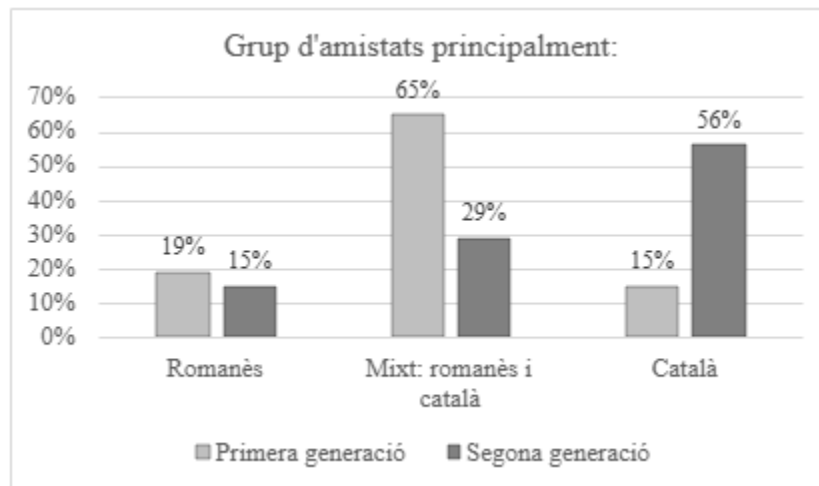
Font: Elaboració pròpia.

Això es reafirma per les persones entrevistades. El president de la Comunitat Romanesa té clar que costa trobar persones voluntàries per organitzar les festes i celebracions.

La professora Maria explica que la família d'origen romanès amb qui més es relaciona està implicada tant en la comunitat d'origen català com en la d'origen romanès: “són gent activa i s'impliquen en activitats, i no només en activitats romaneses, que sí que també formen part de l'associació de Romania, organitzant les festes i tot, sinó en altres activitats socials i tot plegat, també participen” (2025).

En tercer lloc, pel que fa a la xarxa d'amistats (representada en el gràfic 4) el 65% dels enquestats de primera generació consideren que tenen un grup “mixt: romanès i català”. En canvi, en la segona generació, la majoria d'enquestats (el 56%) consideren el seu grup d'amistats com a principalment “català”.

Gràfic 4. Composició d'origen principal del grup d'amistats.

Font: Elaboració pròpia.

Per tant, les dades de la primera generació queden avalades en les entrevistes: “la nostra comunitat crec que sí que és una mescla. O sigui, ens ajuntem amb totes les comunitats” (Pavel, 2025). El president de la Comunitat Romanesa també afirma que no només es relacionen amb gent romanesa, sinó que intenten “ser oberts a tothom” (Vasile, 2025).

Pel que fa a les dades de la segona generació, van subtilment en desacord amb les percepcions dels informants entrevistats, que conceben el jovent romanès en grups d'amics mixtos, més que principalment catalans. La professora Carme afirma que “[els joves romanesos] es relacionen amb tots. Però amb aquests grups (...) hi

continua havent més gent romanesa. N’hi haurà de catalans i així, però predominen els romanesos...” (2025).

Igualment, l’altra professora argumenta que es deu al nombre i al temps que fa que la comunitat d’origen romanès és a Guissona: “abans sí que s’ajuntaven més entre els romanesos, i ara ja són més mixtos. Depèn de si aquests nens romanesos ja van néixer aquí i han anat des de petits a l’escola bressol” (Maria, 2025).

Això no obstant, el fill de deu anys del president de la Comunitat Romanesa, durant l’entrevista al seu pare va afirmar que té amics de totes les nacionalitats, que al seu grup hi ha quatre catalans, dos romanesos i un senegalès. Això encaixaria amb les respostes de l’enquesta de grup “principalment” català.

En quart lloc, l’enquesta revela que les persones d’origen romanès de primera generació consideren en un 54% que mantenir relació amb la comunitat romanesa és “molt” important per la seva identitat, mentre que la segona generació ho considera menys important (un 37% marca “molt”) (vegeu taula 3). En qualsevol cas, la xarxa comunitària pesa menys que la llengua per la identitat romanesa dels enquestats.

Taula 3. Importància de mantenir relació amb la comunitat romanesa per la identitat romanesa.

Manteniment relació amb comunitat d’origen romanès	Primera generació		Segona generació	
	Importància	Percentatge	Importància	Percentatge
	Poca	23%	Poca	17%
	Força	23%	Força	46%
	Molta	54%	Molta	37%

Font: Elaboració pròpia.

En últim lloc, en termes de gènere, no s’observen grans diferències, sobretot en la segona generació (vegeu [annex 23](#)). Malgrat això, cal comentar que, en la primera generació, mentre el 20% de les dones assegura tenir un cercle d’amistats principalment català, aquesta dada és del 0% en homes. Així mateix, el 83% dels homes i el 60% de les dones diu tenir un grup mixt. L’entrevistada romanesa ho argumenta així: “les mares, per exemple, ens integrem més ràpid. Parlem dels nens,

de la família, sortim al parc... En canvi, els homes prefereixen sortir a fer una cervesa i, sí, la majoria surten entre ells mateixos” (Pavel, 2025).

5.4. Tradicions culturals i/o religioses

Les tradicions que practica la comunitat d’origen romanès són tant romaneses com catalanes. De fet, el 73% i el 60% de la primera i segona generació respectivament consideren que la seva cultura s’ha adaptat “molt” a la cultura catalana ([annex 33](#)).

El 100% de les persones enquestades de primera generació afirmen que celebren tradicions romaneses, com ara el Nadal ortodox, la Pasqua ortodoxa i el Dia Nacional de Romania. Aquesta dada és del 86% per les de segona generació.

De fet, el 88% de les persones enquestades de primera generació celebren amb “molta” freqüència les tradicions romaneses. Aquesta xifra baixa 11 punts per la segona generació (77%), tal com mostra la taula de l’[annex 27](#).

A més, el 55% de les persones enquestades de primera generació⁴ afirmen que els seus fills participen amb “molta” freqüència en les activitats culturals romaneses. El 15% afirmen que ho fan amb “força” freqüència, i el 30% creu que els fills les celebren amb “poca” freqüència.

Concretament, la professora de l’aula d’acollida afirma que l’alumnat romanès practica les tradicions a l’institut: “per exemple, quan he tingut romanesos a l’aula, ells fan ous i coses per Pasqua, que els decoren de colors i unes polseres i així. Moltes vegades, sobretot nenes, et porten un detall” (Carme, 2025). De fet, “per molt que estiguin força integrats aquí, aquestes tradicions romaneses les conserven” (Carme, 2025).

Malgrat això, l’entrevistada romanesa afirma que les tradicions romaneses s’estan perdent: “jo sí que traspasso tota aquesta tradició a la família i als meus nens. Però els nens, com que van néixer aquí, s’està perdent” (Pavel, 2025). Tanmateix, argumenta que s’està perdent “no només aquí a Catalunya, sinó també a Romania” (Pavel, 2025).

⁴ No s’exposen els resultats de les persones enquestades de segona generació, ja que els fills d’aquestes es considerarien de tercera generació, cosa que no atén aquest treball.

De la mateixa manera, el president de la Comunitat Romanesa explica que costa que els joves participin de les festes, però ho atribueix a l'adolescència i no a ser segona generació de migrants que han crescut en una cultura diferent de la dels pares.

Tot i això, des de l'associació intenten mantenir les tradicions: “portem també la cultura, portem la tradició també. Fem balls típics romanesos, fem cançons típiques romaneses, també fem menjar romanès” (Vasile, 2025). Ara bé, els dos entrevistats romanesos reconeixen que és diferent celebrar-ho aquí que a Romania.

De la mateixa manera, el 89% de les persones enquestades de primera generació celebra tradicions catalanes com ara Sant Jordi, Nadal, la Festa Major de Guissona, etc. Aquesta dada augmenta al 100% per la segona generació.

En termes de freqüència, el 69% de la primera generació i el 71% de la segona generació celebren les festes catalanes amb “molta” freqüència ([annex 27](#)).

Específicament, els entrevistats romanesos afirmen que celebren Nadal (amb els Reis inclosos) i Pasqua amb les dates d'aquí (a més de Nadal i Pasqua ortodoxos) i el Sant Jordi. De totes maneres, es recalca una gran simbiosi entre les tradicions catalanes i les romaneses. De fet, l'entrevistat, com a pare romanès, afirma que “si han escoltat [els fills] parlar de tradicions, poden celebrar les teves [catalanes] i també les nostres [romaneses]” (Vasile, 2025).

En aquest bloc, un 69% de les persones enquestades de primera generació responen que mantenir les tradicions romaneses és “molt” important per la seva identitat, mentre que ho és per un 63% de les persones de segona generació. En la següent taula es veu, per tant, un lleuger canvi generacional en la importància de les tradicions romaneses:

Taula 5. Importància de mantenir les tradicions romaneses per la identitat romanesa.

Manteniment tradicions romaneses	Primera generació		Segona generació	
	Importància	Percentatge	Importància	Percentatge
	Poc	12%	Poc	20%
	Força	19%	Força	17%
	Molt	69%	Molt	63%

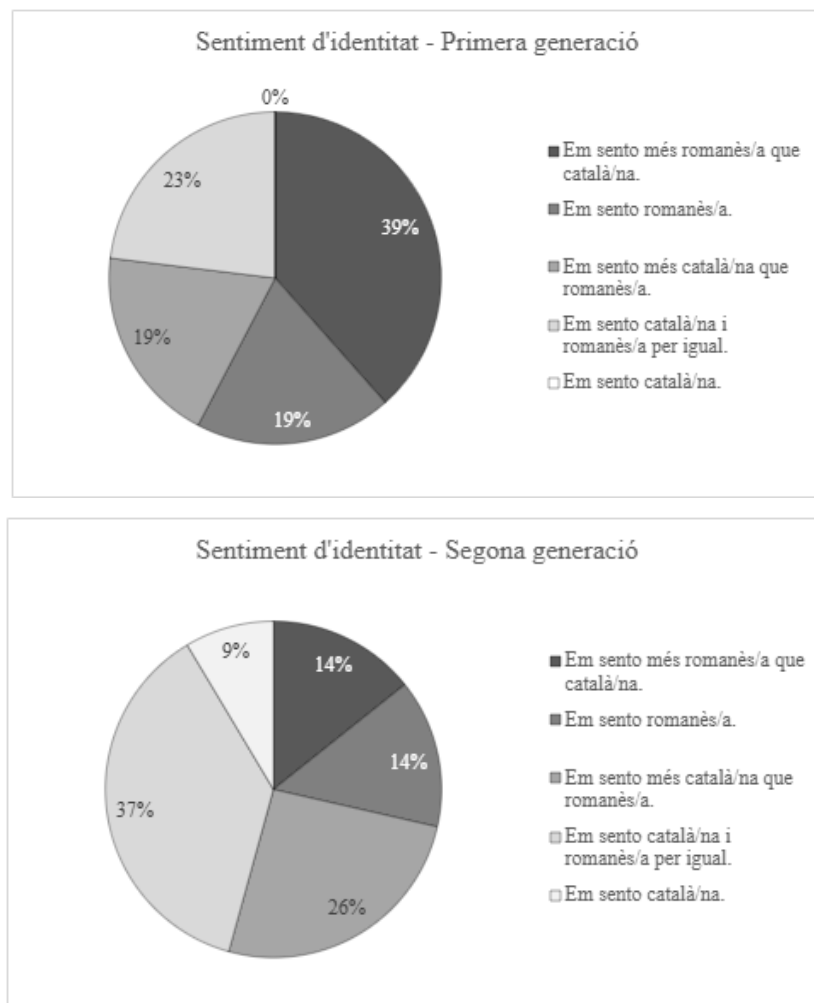
Font: Elaboració pròpia.

Finalment, pel que fa a les diferències de gènere, no se n'han trobat de considerables en cap de les dues generacions (vegeu [annex 28](#)). Això ho confirmava l'entrevistada romanesa en assegurar que no veia diferències entre homes i dones en la pràctica de tradicions. En canvi, però, el president de la Comunitat Romanesa sí que identifica distincions dins la comunitat: “els que són adults participen més homes a la missa que dones. Però, al revés, a l'adolescència, són els nens que participen menys. (...) Quan fem una festa, hi ha més nenes” (Vasile, 2025).

5.4. Identitat romanesa

En els següents gràfics podem observar les diferències entre la primera i segona generació pel que fa al sentiment d'identitat:

Gràfics 5 i 6. Sentiment d'identitat d'origen per generacions.

Font: Elaboració pròpia.

Una dada destacable és que la majoria (el 39%) de persones enquestades de primera generació indica que se sent “més romanesa que catalana”, mentre que aquest sentiment el marca només un 14% de les persones enquestades de segona generació.

Per contra, la majoria (el 37%) de persones de segona generació marca que se sent “catalana i romanesa per igual”. Aquesta opció l’escull el 23% dels enquestats de primera generació.

Curiosament, el nombre de persones que se senten més catalanes que romaneses no varia significativament entre primera i segona generació (19% i 26% respectivament).

En una de les entrevistes s’ha comentat com la identitat romanesa va per sobre de la catalana, malgrat aquesta passa per sobre de l’espanyola: “tenim doble nacionalitat: romanesa i espanyola. Si fos catalana, potser ho acceptaria, però ella [la seva filla] va dir que no volia perdre la seva nacionalitat” (Pavel, 2025). Tanmateix, també comenta que depèn de cada família i els valors d’identitat inculcats. En una altra entrevista, el fill del president de la Comunitat Romanesa comenta que se sent català, però amb sang romanesa.

Les professores tenen la visió que la canalla d’origen romanès se sent romanesa: “per molt que parlin un català perfecte i hagin nascut aquí, se senten romanesos” (Carme, 2025). A més, puntualitza, “ells se’n senten, però per nosaltres també són romanesos” (Carme, 2025).

7. Discussió dels resultats

En definitiva, gràcies als anteriors resultats, s’ha assolit l’objectiu general d’aquest treball: identificar les diferències socioculturals entre la primera i segona generació d’origen romanès de Guissona. A continuació, s’exposen desglossats segons els objectius específics assolits i les hipòtesis contrastades. Al llarg de tota la descripció s’està complint l’objectiu 2: contrastar les pràctiques socioculturals de la primera i segona generació d’origen romanès.

Per analitzar les pràctiques socioculturals de la primera i segona generació d’origen romanès de Guissona (objectiu 1), s’ha utilitzat les enquestes i les entrevistes.

Segons l'observat, existeixen diferències entre la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona i on aquestes són més remarcables és en l'ús de la llengua: mentre que els nens i joves utilitzen el català com a llengua vehicular, els adults utilitzen amb més freqüència el castellà i el romanès.

Per tant, la hipòtesi 1, “les persones d'origen romanès de segona generació parlen més freqüentment català que les de primera generació”, queda confirmada. Ara bé, es pot matisar que no hi ha un contrast substancial entre generacions en l'ús del català entre familiars romanesos, ja que, en aquest cas, tant primera com segona generació utilitzen principalment romanès, cosa que, com s'ha vist en la revisió teòrica, seria un element “de distinció respecte dels nadius i dels altres immigrants” (Thayer, 2011, p. 6).

Aquí, doncs, s'ha complert el subobjectiu 1: analitzar l'ús de la llengua de la primera i segona generació d'origen romanès.

Pel que fa a la xarxa comunitària, la hipòtesi 2, “les persones d'origen romanès, tant de primera com de segona generació, tenen un grup d'amistats principalment romanès” queda refutada. D'una banda, s'ha descobert que la primera generació considera que el seu grup d'amistats és mixt (català i romanès o inclús amb altres nacionalitats). D'altra banda, la segona generació considera en les enquestes que té un grup principalment català. No obstant això, aquesta última dada queda qüestionada en les entrevistes, segons les percepcions de professores i informants romanesos, que afirmen també grups mixtos en joves.

A més, a l'hora d'implicar-se en la comunitat, la segona generació s'implica més en activitats catalanes, mentre que la primera ho fa en romaneses. Sigui com sigui, la participació és baixa.

Es compleix així el subobjectiu 2: analitzar les pautes de relació amb la seva comunitat i altres comunitats de la primera i segona generació d'origen romanès. Tanmateix, cal detallar que tan sols s'ha analitzat aquestes pautes entre la comunitat romanesa i la catalana, però no entre la romanesa i altres comunitats del poble.

Segueix la hipòtesi 3, que queda confirmada: “les persones d'origen romanès de primera generació celebren més freqüentment tradicions romaneses que les de

segona generació”. De la mateixa manera, la primera generació celebra tradicions catalanes amb menys freqüència que la segona.

Es recalca, però, que un percentatge molt elevat de les persones enquestades celebren tant festes romaneses com catalanes. Consegüentment, es dona un procés d’aculturació, que tal com s’ha establert en el marc teòric, és una combinació d’elements culturals de la cultura d’origen i de la nova cultura que s’adopta (en aquest cas, la catalana) (Blanc, Navas, Calderón, i Sánchez-Castelló, 2022).

Ara bé, els entrevistats romanesos mostren preocupació per la pèrdua de tradicions culturals i/o religioses – i també de la llengua romanesa – en els fills. És per això que l’associació romanesa s’esforça a mantenir aquests elements. Això s’explicava en el marc teòric com a socialització racial, és a dir, la transmissió d’actituds i valors sobre la pertinença al grup immigrant (Hughes i Chen, 1997).

S’ha complert aquí, per tant, el subobjectiu 3: analitzar les tradicions culturals i/o religioses de la primera i segona generació d’origen romanès.

Pel que fa al gènere, en general no s’ha identificat distincions destacables entre homes i dones en les enquestes, però sí que se n’ha parlat a les entrevistes. Es conclou que mentre les dones aprenen la llengua abans i es relacionen amb persones de la comunitat d’origen català per la seva implicació en l’escola i els fills; els homes participen en més celebracions culturals i religioses (encara que durant l’adolescència són les noies també les que practiquen més les tradicions).

Finalment, l’última hipòtesi (4), “les persones d’origen romanès, tant de primera com de segona generació, s’identifiquen principalment com a romaneses (i no com a catalanes)”, no és del tot encertada. De fet, hi ha molta diversitat a l’hora d’autoidentificar-se, tant en enquestats de primera com de segona generació. Així i tot, en la segona generació destaca el sentiment de català/na i romanès/a per igual. Per contra, en la primera ressalta el sentiment de més romanès/a que català/na.

Clarament, però, per molts romanesos de segona generació s’ha produït un procés d’integració més intens que pels de primera generació, ja que s’ha donat una “incorporació a la nova cultura fins a sentir-la com a pròpia” (Milcota, 2005, p. 63).

8. Conclusions

En conclusió, el present treball ha permès identificar les diferències entre la primera i segona generació d'origen romanès de Guissona, en termes d'ús de la llengua, de xarxa comunitària i de relacions i de tradicions culturals i/o religioses. A més, s'ha detectat alguns indicis preliminars relacionats amb les diferències de gènere entre la població d'origen romanès, així com s'ha pogut indagar en com les diferents pràctiques influeixen en la identitat de les persones immigrants i els seus fills.

Gràcies a l'enquesta i les entrevistes realitzades, s'ha fet palès com la llengua és el principal element distintiu que es manté dins la comunitat, seguit de més lluny de les tradicions i la xarxa comunitària. Tot i això, la segona generació està més desvinculada dels elements identitaris que els seus pares pretenen mantenir.

Així doncs, el treball ha aportat una mirada comparativa intergeneracional clau pels debats sobre el manteniment identitari i la transmissió cultural dels immigrants, així com un enfocament local i distintiu d'una comunitat immigrant concreta en un context concret.

7.1. Limitacions i línies de futur

A continuació s'exposen les principals limitacions que s'han trobat al llarg del treball. En primer lloc, i la més important, la mida de la mostra de l'enquesta. En ser una mostra molt reduïda, els resultats són orientatius i poden no representar amb precisió la realitat. A més, la quantitat de respostes ha provocat que no es pogués analitzar en profunditat per gènere i generació, ja que la mostra es diluïa amb excés.

En segon lloc, el fet que la mostra no sigui aleatòria i les respostes siguin d'aquelles persones disposades a respondre implica que no tota la població ha tingut la mateixa probabilitat de formar part de la mostra. Això pot introduir biaixos i limita la capacitat de generalitzar els resultats a tot el col·lectiu.

En últim lloc, també s'ha de tenir en compte els biaixos de les persones entrevistades. D'una banda, les professores catalanes poden tenir prejudicis sobre l'alumnat romanès que no són fidels a la realitat. D'altra banda, els informants romanesos formen part del teixit associatiu de Guissona i això pot condicionar la perspectiva sobre la seva pròpia comunitat.

Per tot això, en les futures línies d'investigació es podria ampliar la mostra de l'enquesta i incorporar així la perspectiva de gènere amb més profunditat, de manera que s'analitzessin les diferències creuades entre homes i dones i entre primera i segona generació.

A més, també es podria fer una comparativa entre la comunitat romanesa de Guissona i altres comunitats d'origen, per veure les diferències en les pràctiques socioculturals entre diverses comunitats de Guissona.

De la mateixa manera, es podria aprofundir aquest treball analitzant amb més extensió la identitat migrant i la integració intergeneracionalment. Això, juntament amb la línia anterior, podria portar a identificar els elements que fan que una comunitat a Guissona estigui més “integrada” que una altra.

9. Bibliografia

- Ajuntament de Guissona. (2025, 30 de gener). *Resum numèric de nacionalitats a data d'avui*. Ajuntament de Guissona.
- Bernal, I. I. S. (2019). México y Marruecos: migración, colonialidad del saber y poder: diálogo desde el Sur. *Revista Mexicana de Política Exterior*, (116), 37-56.
- Berry, J.W. (1997), Immigration, Acculturation, and Adaptation. *Applied Psychology*, 46: 5-34. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x>
- Blanc, A., Navas, M., Calderón, S., & Sánchez-Castelló, M. (2022). The importance of family in acculturation process of adolescents of Moroccan origin in Spain. *International Journal of Psychology*, 57(2), 240-250.
- Bueno, E. (2000). Definiciones y conceptos sobre la migración. http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lri/guzman_c_e/capitulo1.pdf
- Idescat. (2023). *El municipi en xifres. Guissona (Segarra)*. Recuperat el 12 de febrer de 2025, de: <https://www.idescat.cat/emex/?id=251109>
- Micolta, A. (2005). Teorías y conceptos asociados al estudio de las migraciones internacionales. *Trabajo Social (Universidad Nacional de Colombia)*, (7), 59-76.
- Portes, A., Aparicio, R., & Haller, W. (2018). *Hacerse adulto en España: La integración de los hijos de inmigrantes*. CIDOB.
- Respon.cat. (2016a). *Bones pràctiques de responsabilitat social*. bonÀrea Agrupada. Recuperat de: <https://respon.cat/rse-pime/bones-practiques-de-responsabilitat-social-empresarial/>
- Respon.cat. (2016b). *Reconeixement Respon.cat 2016 per la gestió de la diversitat origen a bonÀrea Agrupada* [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=psKlyqH6lUc>
- Sansbury, A. B., Stutesman, M. G., & Varier, D. (2024). Conceptual review of symbolic cultural practices in children's racial/ethnic identity: Making room for mixed methods inquiry. *Family Relations, Suppl.Special Issue: The Science of Families: Nurturing Hope, Happiness, and Health*, 73(1), 561-577. <https://doi.org/10.1111/fare.12985>

Stolcke, V. (1992). ¿Es el sexo para el género como la raza para la etnicidad?. *Mientras Tanto*, 48,87-11. <http://www.jstor.org/stable/27819956>

Thayer, E. (2011). Trabajo y género: la condición social de inmigrante como referente para la definición de la identidad. En *Mujeres inmigrantes en Chile¿ mano de obra o trabajadoras con derechos?* (pp. 75-108). LOM Ediciones.

10. Annexos

Annex 1. Guió entrevista president Comunitat Romanesa i tècnica d'immigració del Consell Comarcal.

1. Introducció i presentació

Gràcies per dedicar-nos el seu temps. Aquesta entrevista forma part d'un TFG de sociologia sobre les pràctiques socioculturals de la comunitat romanesa a Guissona.

M'interessa conèixer la seva experiència com a [inserir càrrec] i com percep la integració i preservació de la cultura romanesa aquí al poble. Les preguntes es divideixen en tres blocs: l'ús de la llengua, la xarxa comunitària i les tradicions (culturals i/o religioses).

Abans de començar, es pot presentar i dir el seu càrrec i descriure una mica la seva experiència: quan fa que va arribar, com va ser la seva arribada, quan fa que té aquest càrrec...

- En què consisteix la seva feina? Quines funcions té?

2. Ús de la llengua

- Quina és la llengua més parlada dins de la comunitat romanesa a Guissona?
- Els infants i joves de la comunitat conserven l'ús del romanès? O tendeixen a utilitzar més el català?
- En quins contextos es parla més català dins de la comunitat (feina, escola, amistats...)?
- Com valora la importància de mantenir la llengua romanesa dins de la comunitat?
- Hi ha diferència en l'ús de la llengua entre homes i dones? I entre nois i noies?

3. Xarxa comunitària i de relacions

- Diria que hi ha un fort sentiment de comunitat entre les persones romaneses de Guissona?

- Hi ha interacció entre la comunitat romanesa i la catalana? I entre altres comunitats immigrants del municipi?
- Creu que infants i joves tenen una relació diferent amb la societat catalana en comparació amb els adults romanesos?
- Des de la seva perspectiva, els infants i joves romanesos tenen grups d'amics romanesos, catalans o mixtos? I els adults romanesos?
- Hi ha diferència entre nois i noies en els grups d'amics? I entre homes i dones?

4. *Tradicions culturals i/o religioses*

- Quines són les festes tradicionals romaneses que se segueixen celebrant aquí?
- Han canviat aquestes celebracions respecte com es viuen a Romania? Com?
- Quines festes catalanes o espanyoles també celebra la comunitat romanesa?
- Quin paper té l'Església ortodoxa dins de la comunitat romanesa de Guissona?
- Creu que hi ha diferències en la pràctica de tradicions entre infants/joves i adults?
- Hi ha iniciatives per transmetre aquestes tradicions als fills i filles de la comunitat? Quines?
- Hi ha diferència en la celebració de tradicions entre homes i dones? I entre nois i noies?

5. *Reflexió final*

- Quines dificultats diria que ha trobat la comunitat romanesa per integrar-se a Guissona?
- Quins canvis destacaria en la comunitat romanesa a Guissona des que va arribar?
- Creu que podran mantenir les arrels romaneses en un futur?

Jo ja no tinc més preguntes, si hi ha algun aspecte que no hem tractat i considera important mencionar, endavant. Moltes gràcies per compartir la seva experiència!

Annex 2. Guió entrevista professores Aula d'Acollida.

1. Introducció

Gràcies per dedicar-nos el seu temps. Aquesta entrevista forma part d'un TFG de sociologia sobre les pràctiques socioculturals de la comunitat romanesa a Guissona.

M'interessa conèixer la seva experiència com a professora sobre com percep la integració i convivència dels adolescents i joves romanesos del poble. Abordaré sobretot tres blocs: l'ús de la llengua, la xarxa comunitària i les tradicions (culturals i/o religioses).

Abans de començar, es pot presentar i dir el seu càrrec, els cursos que fa i quants anys hi has treballat.

- Hi ha nens/es romanesos/es actualment a l'Aula d'Acollida / vas tenir-ne?
A què creu que es deu?
- Com valora el nivell d'integració de l'alumnat romanès en l'entorn escolar?

2. Ús de la llengua

- Quin idioma diria que fan servir més entre l'alumnat romanès: el català, el castellà o el romanès?
- Hi ha diferència entre l'ús de l'idioma a l'aula i al pati? I fora de l'institut?
- Creu que hi ha diferència en l'ús de la llengua entre l'alumnat romanès i els seus pares?
- Creu que hi ha diferència en l'ús del català entre nois i noies?

3. Xarxa comunitària i de relacions

- Quin origen tenen els amics més propers de l'alumnat romanès? Formen grups mixtos amb altres comunitats o s'ajunten més entre ells?
- Des de la teva experiència, com es relaciona l'alumnat romanès amb la comunitat catalana? I amb altres?
- Creu que hi ha diferència en el tipus de grups d'amics (principalment català, principalment romanès o mixt) entre nois i noies?

4. Tradicions culturals i/o religioses

- Pot observar alguna influència de les tradicions romaneses a l'institut?
- Des de la seva experiència, sap quina rellevància tenen les tradicions romaneses per l'alumnat?
- Creu que l'alumnat romanès manté les tradicions romaneses com els seus pares?
- Veu si l'alumnat romanès celebra tradicions catalanes o espanyoles?

5. *Experiència personal i observacions*

- Des de la seva experiència, com creu que viuen els alumnes romanesos la seva identitat d'origen? Reivindiquen la identitat romanesa?
- Hi ha alguna situació o història concreta que li hagi cridat l'atenció sobre l'alumnat romanès?

Jo ja no tinc més preguntes, però si considera que hi ha algun aspecte relacionat amb la comunitat romanesa de Guissona que li sembla important destacar i que potser no hem tractat, endavant. O si vol fer una reflexió final...

Moltes gràcies per la seva ajuda i per compartir la seva experiència.

Annex 3. Guió enquesta pràctiques socioculturals de la Comunitat Romanesa.

Hola! Estic fent el meu treball de fi de grau (TFG) sobre les diferències socioculturals entre la primera i segona generació romanesa a Guissona, amb l'objectiu d'analitzar l'ús de la llengua, la xarxa comunitària i les tradicions de la comunitat romanesa de Guissona. Agrairia molt que dediquessis uns minuts a respondre aquesta enquesta. La informació resposta és anònima i no es recullen dades personals. Moltes gràcies!

- Estic d'acord en participar en aquest estudi.

Dades sociodemogràfiques

1. Gènere:

- a. Dona
- b. Home

- c. No binari
 - d. Prefereixo no respondre
2. Quina edat tens? ____
3. Nivell d'estudis finalitzats:
- a. Sense estudis
 - b. Primària
 - c. Secundària
 - d. Batxillerat
 - e. Cicle formatiu de grau mitjà
 - f. Cicle formatiu de grau superior
 - g. Universitat (grau/llicenciatura)
 - h. Màster/Postgrau
4. Situació laboral actual:
- a. Treballant
 - b. A l'atur
 - c. Estudiant
 - d. Jubilat/da
 - e. Altres
5. Si treballes, quina és la teva professió? ____
6. Si estudies, què estàs estudiant? ____
7. On vas néixer?
- a. Catalunya
 - b. Romania
 - c. Prefereixo no respondre
 - d. Altres
8. On van néixer els teus pares?
- a. Catalunya
 - b. Romania
 - c. Un a Catalunya i un a Romania
 - d. Prefereixo no respondre
 - e. Altres
9. Si no has nascut a Catalunya, quin any vas arribar a Catalunya? ____

Ús de la llengua

10. Quina llengua parles principalment a casa?

- a. Romanès
- b. Català
- c. Castellà
- d. Altres

*Freqüència de l'ús del **català**:*

- 11. Amb quina freqüència utilitzes el **català** en situacions quotidianes com anar a comprar, demanar en un restaurant/bar, etc.? (1 = Mai, 10 = Sempre)
- 12. Amb quina freqüència utilitzes el **català** amb amistats? (1 = Mai, 10 = Sempre)
- 13. Amb quina freqüència utilitzes el **català** amb familiars? (1 = Mai, 10 = Sempre)
- 14. Amb quina freqüència utilitzes el **català** a la feina? (Si no treballes, no contestis) (1 = Mai, 10 = Sempre)

*Freqüència de l'ús del **castellà**:*

- 15. Amb quina freqüència utilitzes el **castellà** en situacions quotidianes com anar a comprar, demanar en un restaurant/bar, etc.?
- 16. Amb quina freqüència utilitzes el **castellà** amb amistats? (1 = Mai, 10 = Sempre)
- 17. Amb quina freqüència utilitzes el **castellà** amb familiars? (1 = Mai, 10 = Sempre)
- 18. Amb quina freqüència utilitzes el **castellà** a la feina? (Si no treballes, no contestis) (1 = Mai, 10 = Sempre)

*Freqüència de l'ús del **romanès**:*

- 19. Amb quina freqüència utilitzes el **romanès** en situacions quotidianes com anar a comprar, demanar en un restaurant/bar, etc.?

20. Amb quina freqüència utilitzes el **romanès** amb amistats? (1 = Mai, 10 = Sempre)
21. Amb quina freqüència utilitzes el **romanès** amb familiars? (1 = Mai, 10 = Sempre)
22. Amb quina freqüència utilitzes el **romanès** a la feina? (Si no treballes, no contestis) (1 = Mai, 10 = Sempre)
23. Consideres que mantenir la llengua romanesa és important per a la teva identitat? (1 = Gens important, 10 = Molt important)
24. Et sents còmode/a parlant en català amb persones locals? (1 = Gens, 10 = Molt)
25. En quina llengua consumeixes informació (notícies, xarxes socials, televisió) principalment?
 - a. Romanès
 - b. Català
 - c. Castellà
 - d. Altres

Xarxa comunitària i de relacions

26. Amb quina freqüència participes en activitats socials o comunitàries a Guissona? (1 = Mai, 10 = Sempre)
27. Amb quina freqüència assisteixes a esdeveniments culturals organitzats per la comunitat romanesa? (1 = Mai, 10 = Sempre)
28. El teu cercle social és principalment...
 - a. Romanès
 - b. Català
 - c. Mixte: romanès i català
 - d. Altres
29. El teu cercle d'amistats és principalment...
 - a. Romanès
 - b. Català
 - c. Mixte: romanès i català
 - d. Altres

30. Amb quina freqüència interactues amb persones de la comunitat d'origen català en el teu temps lliure? (1 = Mai, 10 = Sempre)
31. Consideres que mantenir relació amb la comunitat d'origen romanès és important per a la teva identitat? (1 = Gens important, 10 = Molt important)

Tradicions culturals i/o religioses

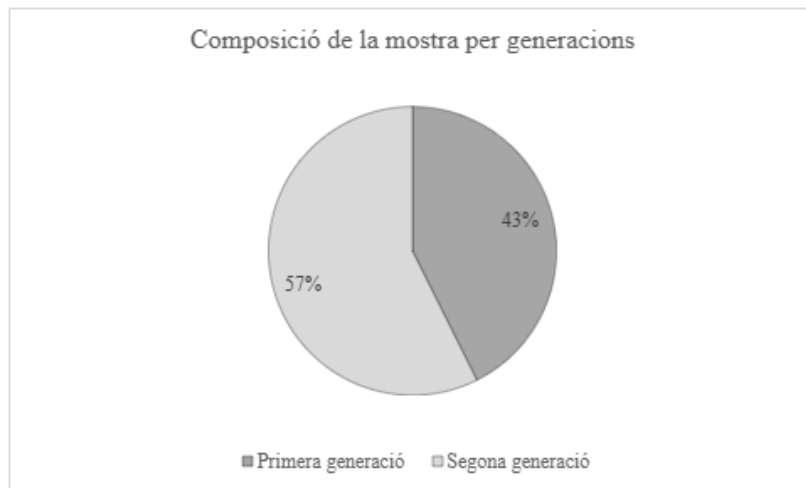
32. Celebres festes tradicionals romaneses (Nadal ortodox, Pasqua, Dia Nacional de Romania, etc.)?
- a. Sí
 - b. No
33. Amb quina freqüència celebres festes tradicionals romaneses (Nadal ortodox, Pasqua, Dia Nacional de Romania, etc.)? (1 = Mai, 10 = Sempre)
34. Celebres festes tradicionals catalanes/espanyoles (Sant Jordi, Nadal, Festa Major, etc.)?
- a. Sí
 - b. No
35. Amb quina freqüència celebres festes tradicionals catalanes/espanyoles (Sant Jordi, Nadal, Festa Major, etc.)? (1 = Mai, 10 = Sempre)
36. Amb quina freqüència assisteixes a serveis religiosos? (1 = Mai, 10 = Sempre)
37. Quina religió practiques principalment?
- a. Cristianisme ortodox
 - b. Cristianisme catòlic
 - c. Cristianisme protestant
 - d. No en practico cap
 - e. Prefereixo no respondre
 - f. Altres
38. Els teus fills (si en tens) participen en activitats culturals romaneses? (1 = No hi participen, 10 = Hi participen activament)
39. Consideres que mantenir les tradicions romaneses és important per a la teva identitat? (1 = Gens important, 10 = Molt important)

40. Creus que la teva cultura s'ha adaptat a la cultura catalana? (1 = Gens, 10 = Molt)

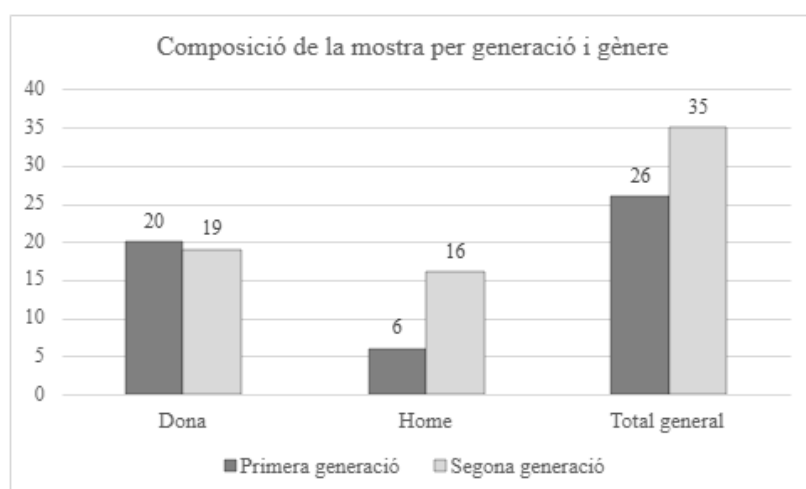
41. Amb quina de les següents afirmacions t'identifiques més?

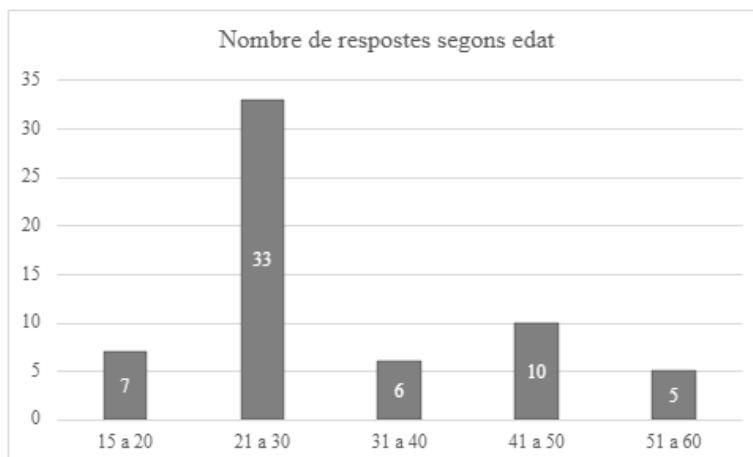
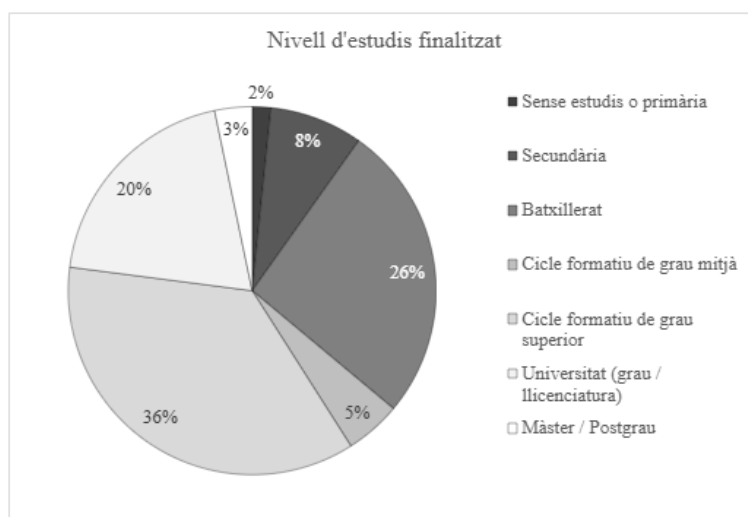
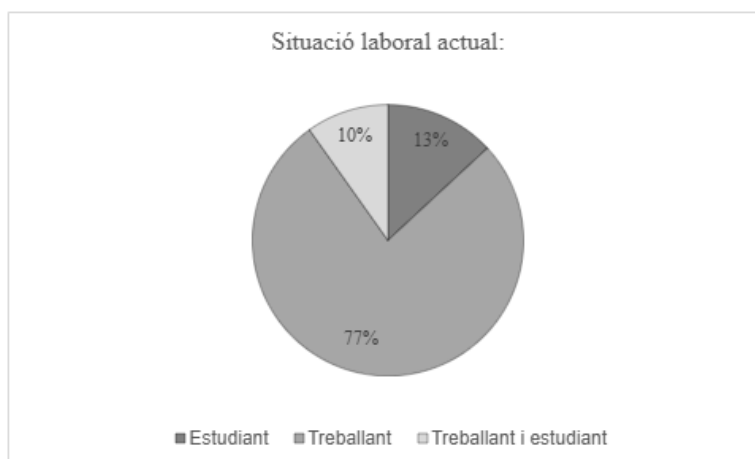
- Em sento català/na.
- Em sento romanès/a.
- Em sento català/na i romanès/a per igual.
- Em sento més català/na que romanès/a.
- Em sento més romanès/a que català/na.

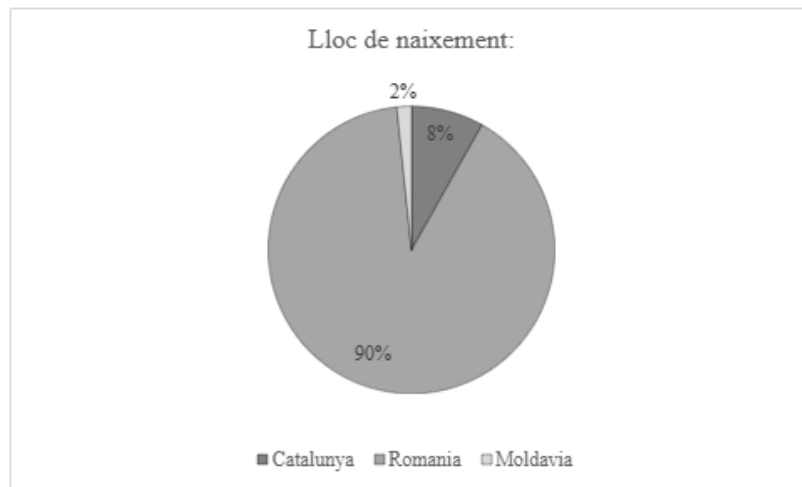
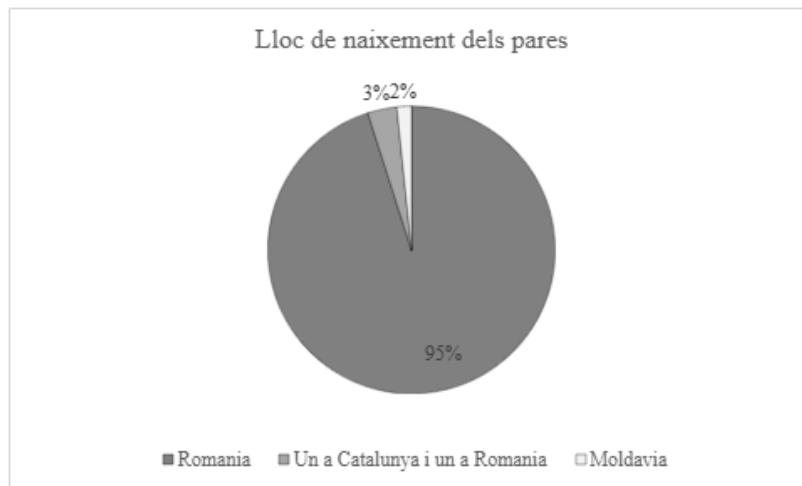
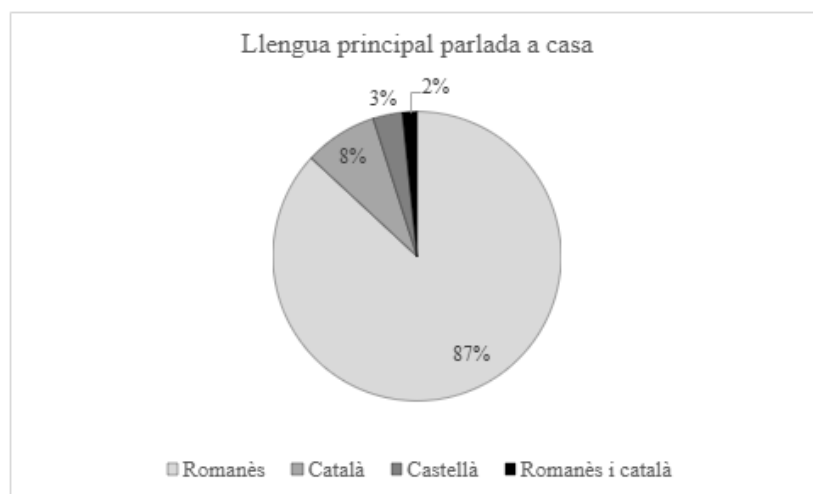
Annex 4. Gràfic composició de la mostra segons generació.

Annex 5. Gràfic composició de la mostra per generació i gènere.

Annex 6. Gràfic d'edats de la mostra.**Annex 7. Gràfic nivell d'estudis finalitzat de la mostra.****Annex 8. Gràfic situació laboral actual.**

Annex 9. Gràfic lloc de naixement de la mostra.**Annex 10. Lloc de naixement dels pares.****Annex 11. Gràfic pregunta “quina llengua parles principalment a casa?”**

Annex 12. Taula mitjana d'ús del català per generació.

Mitjana ús del català en:	Primera generació	Segona generació	Global
Situacions quotidianes	7,3	9,2	8,4
Amistats	6,5	8,3	7,6
Familiars	3,9	3,9	3,9
Feina	7,3	9,1	8,3

Annex 13. Taula mitjana d'ús del català per generació i gènere.

Mitjana d'ús en:	Gènere	Primera generació	Segona generació
Situacions quotidianes	Dona	7,3	9,2
	Home	7,5	9,1
Amistats	Dona	6,4	7,9
	Home	7,0	8,8
Familiars	Dona	4,1	3,9
	Home	3,2	4,0
Feina	Dona	7,5	9,1
	Home	6,0	9,2

Annex 14. Taula ús del català per primera i segona generació en diversos contextos.

Freqüència del català en:	Primera generació		Segona generació	
	Ús català	Percentatge	Ús català	Percentatge
Situacions quotidianes (comprar, bar, etc.)	Poc	19%	Poc	3%
	Força	19%	Força	6%
	Molt	62%	Molt	91%
Amistats	Ús català	Percentatge	Ús català	Percentatge
	Poc	31%	Poc	6%
	Força	19%	Força	20%
	Molt	50%	Molt	74%
Familiars	Ús català	Percentatge	Ús català	Percentatge
	Poc	62%	Poc	54%
	Força	23%	Força	34%
	Molt	15%	Molt	11%
Feina	Ús català	Percentatge	Ús català	Percentatge
	Poc	26%	Poc	7%
	Força	13%	Força	3%
	Molt	61%	Molt	90%

Annex 15. Taula ús del castellà per primera i segona generació en diversos contextos.

Freqüència del castellà en:	Primera generació		Segona generació	
	Ús castellà	Percentatge	Ús castellà	Percentatge
Situacions quotidianes (comprar, bar, etc.)	Poc	27%	Poc	23%
	Força	38%	Força	43%
	Molt	35%	Molt	34%
Amistats	Ús castellà	Percentatge	Ús castellà	Percentatge
	Poc	19%	Poc	40%
	Força	42%	Força	34%
Familiars	Ús castellà	Percentatge	Ús castellà	Percentatge
	Poc	69%	Poc	71%
	Força	23%	Força	20%
Feina	Ús castellà	Percentatge	Ús castellà	Percentatge
	Poc	33%	Poc	28%
	Força	21%	Força	41%
	Molt	46%	Molt	31%

Annex 16. Taula ús del romanès per primera i segona generació en diversos contextos.

Freqüència del romanès en:	Primera generació		Segona generació	
	Ús romanès	Percentatge	Ús romanès	Percentatge
Situacions quotidianes (comprar, bar, etc.)	Poc	65%	Poc	80%
	Força	31%	Força	17%
	Molt	4%	Molt	3%
Amistats	Ús romanès	Percentatge	Ús romanès	Percentatge
	Poc	15%	Poc	46%
	Força	35%	Força	20%
Familiars	Ús romanès	Percentatge	Ús romanès	Percentatge
	Poc	0%	Poc	9%
	Força	0%	Força	6%
Feina	Ús romanès	Percentatge	Ús romanès	Percentatge
	Poc	63%	Poc	83%
	Força	29%	Força	14%
	Molt	8%	Molt	3%

Annex 17. Taula pregunta “Consideres que mantenir la llengua romanesa és important per a la teva identitat?”

	Primera generació		Segona generació	
	Importància	Percentatge	Importància	Percentatge
	Poca	4%	Poca	9%
	Força	12%	Força	11%
	Molta	85%	Molta	80%

Annex 18. Taula pregunta “Et sents còmode/a parlant en català amb persones locals?”

	Primera generació		Segona generació	
	Comoditat	Percentatge	Comoditat	Percentatge
	Poca	12%	Poca	6%
	Força	12%	Força	0%
	Molta	77%	Molta	94%

Annex 19. Taula pregunta “En quina llengua consumeixes informació (notícies, xarxes socials, televisió) principalment?”

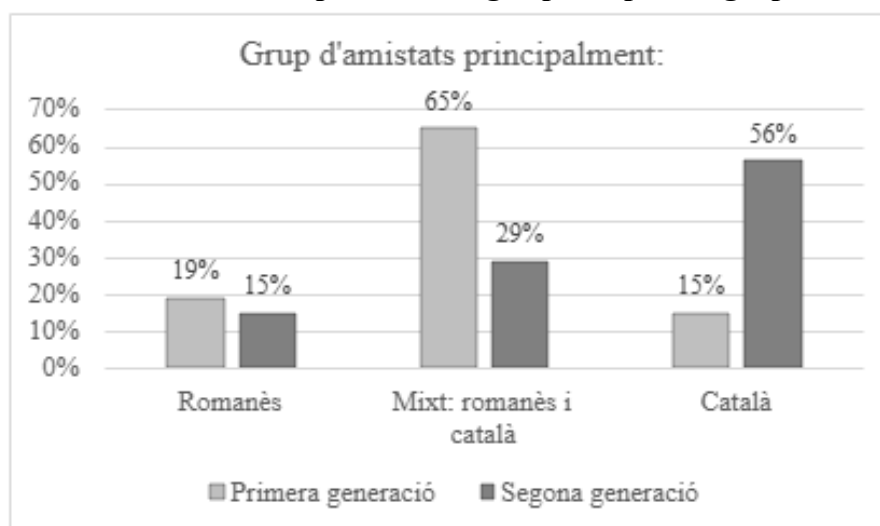
	Primera generació		Segona generació	
	Idioma	Percentatge	Idioma	Percentatge
	Català	38%	Català	40%
	Castellà	50%	Castellà	46%
	Romanès	12%	Romanès	14%

Annex 20. Taula participació en activitats comunitàries catalanes o romaneses.

	Primera generació		Segona generació	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	31%	Poca	63%
	Força	38%	Força	11%
	Molta	31%	Molta	26%
	Primera generació		Segona generació	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	35%	Poca	71%
	Força	19%	Força	17%
	Molta	46%	Molta	11%

Annex 21. Taula cercle social i d'amistats.

Primera generació			Segona generació	
Cercle social	Origen	Percentatge	Origen	Percentatge
	Romanès	8%	Romanès	3%
	Mixte: romanès i català	84%	Mixte: romanès i català	56%
	Català	8%	Català	41%
Cercle d'amistats	Origen	Percentatge	Origen	Percentatge
	Romanès	19%	Romanès	15%
	Mixte: romanès i català	65%	Mixte: romanès i català	29%
	Català	15%	Català	56%

Annex 22. Gràfic composició d'origen principal del grup d'amistats.**Annex 23. Taula origen cercle d'amistats segons generació i gènere.**

Gènere:	Cercle d'amistats:	Primera generació (%)	Segona generació (%)
Dona	Català	20%	58%
	Mixt: romanès i català	60%	32%
	Romanès	20%	10%
Home	Català	0%	50%
	Mixt: romanès i català	83%	31%
	Romanès	17%	19%

Annex 24. Taula pregunta “Amb quina freqüència interactues amb persones de la comunitat d’origen català en el teu temps lliure?”

Interacció amb comunitat d’origen català	Primera generació		Segona generació	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	19%	Poca	6%
	Força	38%	Força	20%
	Molta	42%	Molta	74%

Annex 25. Taula pregunta “Consideres que mantenir relació amb la comunitat d’origen romanès és important per a la teva identitat?”

Manteniment relació comunitat d’origen romanès	Primera generació		Segona generació	
	Importància	Percentatge	Importància	Percentatge
	Poca	23%	Poca	17%
	Força	23%	Força	46%
	Molta	54%	Molta	37%

Annex 26. Taula celebració de festes romaneses i catalanes/espanyoles.

Celebració de tradicions romaneses	Primera generació		Segona generació	
	Sí	100%	Sí	86%
	No	0%	No	14%
Celebració de tradicions catalanes/espanyoles	Sí	89%	Sí	100%
	No	11%	No	0%

Annex 27. Taula freqüència celebració de tradicions romaneses i catalanes/espanyoles.

Celebracions romaneses	Primera generació		Segona generació	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	0%	Poca	11%
	Força	12%	Força	11%
	Molta	88%	Molta	77%
Celebracions catalanes o espanyoles	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	4%	Poca	9%
	Força	27%	Força	20%
	Molta	69%	Molta	71%

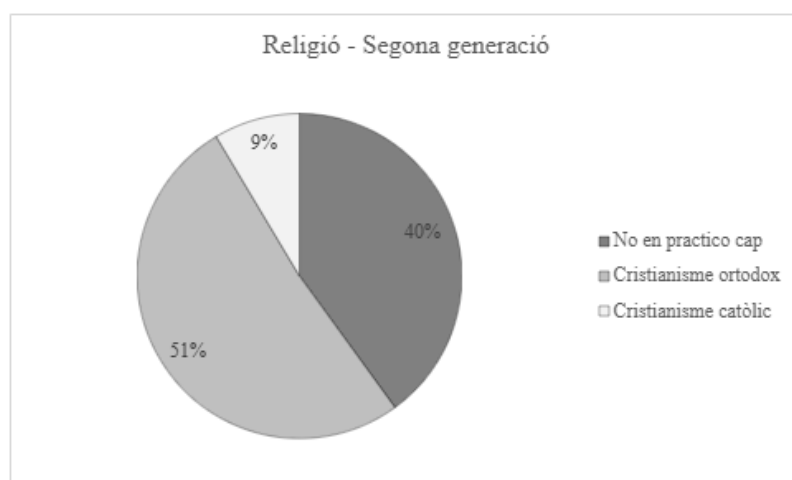
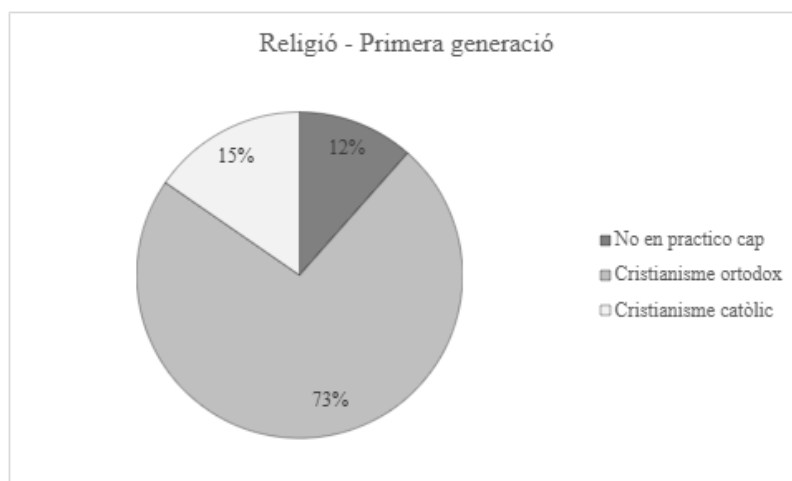
Annex 28. Taula mitjana freqüència celebracions romaneses i catalanes per generació i gènere.

Mitjana de la freqüència amb que es celebren			
	Gènere:	Primera generació	Segona generació
Celebracions tradicionals romaneses	Dona	9,4	8,6
	Home	9,0	8,4
Celebracions tradicionals catalanes	Dona	8,1	8,1
	Home	8,5	8,1

Annex 29. Taula assistència a serveis religiosos.

		Primera generació	Segona generació	
Assistència a serveis religiosos	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
	Poca	31%	Poca	71%
	Força	35%	Força	14%
	Molta	35%	Molta	14%

Annex 30. Gràfics religió practicada per primera i segona generació.

Annex 31. Taula pregunta “Els teus fills (si en tens) participen en activitats culturals romaneses?”

Participació dels fills en activitats culturals romaneses	Primera generació		Segona generació	
	Participació	Percentatge	Participació	Percentatge
	Poca	30%	Poca	50%
	Força	15%	Força	50%
	Molta	55%	Molta	0%

Annex 32. Taula pregunta “Consideres que mantenir les tradicions romaneses és important per a la teva identitat?”

Manteniment tradicions romaneses	Primera generació		Segona generació	
	Importància	Percentatge	Importància	Percentatge
	Poc	12%	Poc	20%
	Força	19%	Força	17%
	Molt	69%	Molt	63%

Annex 33. Taula pregunta “Creus que la teva cultura s'ha adaptat a la cultura catalana?”

Percepció d'adaptació a cultura catalana	Primera generació		Segona generació	
	Adaptació	Percentatge	Adaptació	Percentatge
	Poca	4%	Poca	6%
	Força	23%	Força	34%
	Molta	73%	Molta	60%

Annex 34. Taula identitat romana i catalana.

Amb quina de les següents afirmacions t'identifiques més?	Primera generació (%)	Segona generació (%)
Em sento més romanès/a que català/na.	38%	14%
Em sento romanès/a.	19%	14%
Em sento més català/na que romanès/a.	19%	26%
Em sento català/na i romanès/a per igual.	23%	37%
Em sento català/na.	0%	9%

Annex 35. Gràfics sentiment d'identitat per generacions.